

Posudek oponenta bakalářské práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	Viola Hubáčková		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimédia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2021/2022
Název práce	Pták jako motiv ve fotografii		
Oponent práce	MgA. Michal Reichstätter		

Viola Hubáčková předkládá k obhajobě teoretickou bakalářskou práci nazvanou Pták jako motiv ve fotografii. Vzhledem k tématickému ukotvení volného souboru i katalogu v rámci praktické části bakalářské práce můžeme tento text částečně chápat i jako autorskou rešerši. Jedná se tedy o shrnutí jednotlivých poloh uplatnění motivu ptáka v nejrůznějších autorských cyklech i žánrových pojetí napříč dějinami média fotografie, se zřejmým důrazem na autory a díla z nového milénia.

V první kapitole nás autorka seznamuje s dějinným rámcem zobrazení ptáka napříč časem i uměleckými médii, zmiňuje příklady využití symbolik několika konkrétních druhů ptáků. V rámci multižánrových přesahů bychom autorku mohli doplnit o technicistní ptačí studie Albrechta Dürera či Leonarda da Vinci (kteréžto by se dále mohlo srovnat s dále uvedenými fotografickými díly Etienne-Jules Marey či Xavi Bou), využití "fotogeničnosti motivu" v žánru loveckých zátiší 17. století, legendární komiksově dílo Vrána Jamese O'Barra či například výrazný holubí motiv v jednom z populárních snímků ikony amerického nezávislého filmu Jima Jarmusche - Ghost Dog: Cesta samuraje. Ptačí symbolika by pak, při zmínce slavného snímku Kevina Cartera z roku 1993, mohla být rozšířena o supa.

Během dalších kapitol se již autorka věnuje fotografickým dílům s ptačím motivem či tématikou: skrze stručné zmínky o nejstarších fotografických zobrazení ptáka (3. 1) a vyčlenění ryze přírodovědecké fotografie z okruhu zájmu práce (mimo zmínky obtížně kategorizovatelného souboru Stephena Gilla) se dále přesouváme k titulnímu motivu v žánru dokumentární fotografie. Zde autorka zmiňuje díla trojice dokumentaristů, na jejichž několika snímcích funguje pták jako jakási stafáž (3. 3), následující kapitola pak porovnává díla dvou autorů, v jejichž dílech se již opeřenec přesouvá z komparzní do hlavní role. Charakter srovnávaných souborů Xavier a Meet Bob pak možná připomene ilustrace Milady Einhornové k textu knihy Pavla Kohouta Říkali mu Frkos. Ptačí varianta Čapkovi Dášenky pojednává o kosím mláděti vypadeném z hnízda, které před chřtánem pruhovaného kocoura zachrání malá Šimonka. Podobně jako v díle Fredericka Buyckxe sledujeme i zde postupné sžívání ptáčete s lidským světem. Pouze tragické vyústění je v případě Frkose, s ohledem na beletristický charakter a zacílení na dětského diváka / čtenáře, nahrazen uspokojivě smířlivým happy endem.

Následující podkapitola pak příkládá další možnosti uchopení titulní tematiky skrze výtvarnou fotografii. V rozmanitých dílech jsou popsány nejrůznější způsoby úchopu titulního tématu - od fotografického trasování trajektorie letu hejn ptáků, skrz sebeterapeutický prvek daný ptačím motivem až po individualizované či naopak typologizované slepičí a labutí portréty.

Závěrečná kapitola pak, po heterogenní skladbě kapitoly předcházející, působí poněkud kompaktněji - autorka se vrací k žánru dokumentární fotografie, zmínění autoři však nyní nevolí ptačí motiv pro sebe samotný, ale jako funkční prostředek k tématům ekologickým - ať už se jedná o nadbytek nerecyklovatelného, odpadního plastu či problematiku velkodrůbežáren.

Práce tak v součtu nabízí na dvacet rozličných způsobů fotografického pojednání s využitím ptačího motivu. Zároveň charakter práce, tedy jakýsi výzkum reprezentace, nabádá oponenta k návrhům dalších a jiných příkladů. Takto mne napadají například technická selfie od Martina Klimase (Birds, 2006), předměstská zátiší Gregory Crewdsona z devadesátých let, přímé citace na hitchcockovské motivy od Alex Pragner nebo v nedávné době z hlediska autorské originality medializované práce Martina Stranky (nebo v tomto případě tedy spíše Jeremy Geddes). Z hlediska požadavků na teoretickou bakalářskou práci ovšem autorkou stanovený počet příkladů i jejich rozmanitost bohatě postačuje.

I přes občasnou jazykovou a stylistickou kostrbatost textu nevidím na práci závažnější nedostatek. Při opakovaném čtení mi připadalo k polemice možné vyčlenění slepic do solitérní kapitoly (případně jako samostatné téma teoretického bakalářského průzkumu); připadá mi to natolik odlišný druh ptáka (výrazná domestikace druhu, nelétá, zaživa se skládá v bezútešných podmínkách), že jsem se vždy po dočtení popisu souboru, ve kterém slepice figuruje, obtížně mentálně navracel do ptačí říše. Něco jako mít sousedící druh jelena a krávu, například.

Návrh klasifikaceA.....

V.....Brně..... dne6.6.2022.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------